

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 8 lutego 2021 r.

Pozycja 5

POSTANOWIENIE z dnia 23 czerwca 2020 r. Sygn. akt Ts 12/20

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Piotrowicz,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej sp. z o.o. w sprawie zgodności:

- 1) art. 118 § 5 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, ze zm.) z art. 2, art. 45 ust. 1, art. 45 ust. 1 w związku z art. 79 ust. 1, art. 45 ust. 1 w związku z art. 2, art. 45 ust. 1 w związku z art. 176 ust. 1, art. 79, art. 79 ust. 1 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) art. 394 § 1 ustawy wymienionej w punkcie 1 w zakresie, w jakim „nie obejmuje czynności określonych w Art. 118 § 6 KPC” z art. 2, art. 45 ust. 1, art. 45 ust. 1 w związku z art. 79 ust. 1, art. 45 ust. 1 w związku z art. 2, art. 45 ust. 1 w związku z art. 176 ust. 1, art. 79, art. 79 ust. 1 w związku z art. 45 ust. 1, art. 79 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 14 stycznia 2020 r. (data nadania) sp. z o.o. (dalej: skarżąca), reprezentowana przez pełnomocnika ustanowionego z wyboru, wystąpiła z żądaniem na tle następującego stanu faktycznego.

Postanowieniem z 24 stycznia 2019 r. (sygn. akt [...]); dalej: postanowienie z 24 stycznia 2019 r.) referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w T. (dalej: referendarz sądowy) oddalił wniosek skarżącej o stwierdzenie nierzetelności sporządzonej przez pełnomocnika ustanowionego z urzędu opinii o braku podstaw do wniesienia skargi konstytucyjnej.

Postanowieniem z 26 lutego 2019 r. (sygn. jw.; dalej: postanowienie z 26 lutego 2019 r.) referendarz sądowy odmówił sporządzenia uzasadnienia postanowienia z 24 stycznia 2019 r. oraz jego doręczenia. Skarżąca wniosła skargę na powyższe orzeczenie, wnosząc jednocześnie o zawieszenie postępowania do czasu rozpoznania przez Trybunał skargi w sprawie o sygn. Ts 51/17.

Sąd Rejonowy w T. w punkcie pierwszym postanowienia z 6 kwietnia 2019 r. (sygn. jw.; dalej: postanowienie Sądu Rejonowego), oddalił wniosek skarżącej o zawieszenie

postępowania oraz w punkcie drugim – odmówił sporządzenia uzasadnienia postanowienia z 24 stycznia 2019 r. oraz jego doręczenia (w postanowieniu błędnie wskazano postanowienie z 26 lutego 2019 r.).

Sąd Okręgowy w K. postanowieniem z 9 października 2019 r. (sygn. akt [...]; dalej: postanowienie Sądu Okręgowego) odrzucił zażalenie co do punktu pierwszego postanowienia Sądu Rejonowego oraz oddalił je w pozostałej części.

2. Skarżąca wiąże naruszenie swoich konstytucyjnych wolności i praw z ustanowieniem w zakwestionowanych przepisach procedury, która nie przewiduje ani wydania prawomocnego orzeczenia uprawniającego skarżącą do skorzystania z prawa wynikającego z art. 79 ust. 1 Konstytucji, ani możliwości weryfikacji orzeczenia sądu, który po raz pierwszy orzekał w sprawie skarżącej. Zarzuciła ona ponadto ustawodawcy sformułowanie „normy regulujące[j] tryb postępowania w sposób pozostający poza jakąkolwiek kontrolą właściwego dla danej sprawy sądu (tu Trybunału)” oraz procedury „regulując[ej] tryb postępowania w sposób który pozostawia przepi[s] tej procedury poza jakąkolwiek procedurą konstytucyjną określoną w [a]rt. 79 ust. 1 Konstytucji”. Z ostrożności procesowej skarżąca wskazała także, że wykluczenie możliwości instancyjnej kontroli postanowienia wydanego na podstawie art. 118 § 5 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, ze zm.) narusza „zarówno prawo do rozpoznania sprawy przez właściwy Sąd, ale także ogólną zasadę ustroju władzy sądowniczej określoną w art. 176 ust. 1 Konstytucji”.

3. Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 6 lutego 2020 r. skarżąca została wezwana do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez doręczenie poświadczonych za zgodność z oryginałem odpisów: postanowienia z 26 lutego 2019 r., postanowienia Sądu Rejonowego i postanowienia Sądu Okręgowego oraz doręczenie oryginału dokumentu lub jego kopii poświadczonej za zgodność z oryginałem, potwierdzającego datę doręczenia skarżącej orzeczenia, o którym mowa w art. 79 ust. 1 Konstytucji.

W piśmie procesowym z 24 lutego 2020 r. (data nadania) skarżąca ustosunkowała się do powyższego wezwania.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje.

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p. TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, podczas którego Trybunał bada, czy odpowiada ona określonym przez prawo wymogom.

2. Przedmiotem zaskarżenia w niniejszej sprawie uczyniono następujące przepisy:

– art. 118 § 5 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, ze zm.; dalej: k.p.c.) o następującej treści:

„Jeżeli adwokat lub radca prawny ustanowiony w związku z postępowaniem kasacyjnym lub postępowaniem ze skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, nie stwierdza podstaw do wniesienia skargi, jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić na piśmie o tym stronę oraz sąd, nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia zawiadomienia go o wyznaczeniu. Do zawiadomienia adwokat lub radca prawny dołącza sporządzoną przez siebie opinię o braku podstaw do wniesienia skargi. Opinia nie jest załączana do akt sprawy i nie jest doręczana stronie przeciwnej”;

– art. 394 § 1 k.p.c., określający katalog postanowień sądu pierwszej instancji oraz zarządzeń przewodniczącego, na które przysługuje zażalenie do sądu drugiej instancji.

3. Trybunał przypomina, że Sąd Okręgowy w K. postanowieniem z 9 października 2019 r. (sygn. akt [...]; dalej: postanowienie Sądu Okręgowego), wskazanym przez skarżącą jako ostateczne rozstrzygnięcie, odrzucił zażalenie co do punktu drugiego postanowienia Sądu Rejonowego w T. z 6 kwietnia 2019 r. (sygn. akt [...]). Odmówiono nim sporządzenia uzasadnienia postanowienia z 24 stycznia 2019 r. (sygn. jw.; dalej: postanowienie referendarza sądowego), w którym referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w T. oddalił wniosek skarżącej o stwierdzenie nierzetelności sporządzonej przez pełnomocnika ustanowionego z urzędu opinii o braku podstaw do wniesienia skargi konstytucyjnej.

Z powyższego wynika, że art. 118 § 5 k.p.c. był podstawą wydania wyłącznie postanowienia referendarza sądowego. Orzeczenia, które zapadły w dalszej kolejności – w tym postanowienie Sądu Okręgowego – dotyczyły jedynie obowiązku sporządzenia uzasadnienia tego postanowienia. Nie można również uznać, że podstawą wydania postanowienia Sądu Okręgowego był art. 394 § 1 k.p.c. Skarżąca kwestionuje ten przepis w zakresie, w jakim nie dotyczy on postanowienia wydanego na podstawie art. 118 § 6 k.p.c. Sąd Okręgowy odrzucił tymczasem zażalenie od postanowienia, w którym odmówiono sporządzenia jego uzasadnienia, a nie od postanowienia wydanego na podstawie tego przepisu.

Powyższa okoliczność, na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 1 w związku z art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK, stanowi samodzielną podstawę odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

4. Trybunał stwierdza również, że skarżąca nie usunęła prawidłowo braków formalnych skargi.

Skarżąca do skargi konstytucyjnej dołączyła niepoświadczoną za zgodność z oryginałem kopię koperty, w której przesłano jej ostateczne rozstrzygnięcie, a na której znajduje się numer przesyłki, na podstawie którego możliwe jest zweryfikowanie daty jej doręczenia.

Sędzia Trybunału Konstytucyjnego zarządzeniem z 6 lutego 2020 r. wezwał skarżącą do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej m.in. przez doręczenie oryginału dokumentu lub jego kopii poświadczonej za zgodność z oryginałem, potwierdzającego datę doręczenia skarżącej orzeczenia, o którym mowa w art. 79 ust. 1 Konstytucji. W przedmiotowym zarządzeniu zaznaczono, że do skargi dołączono jedynie kopię koperty.

W odpowiedzi na powyższe, w piśmie z 24 lutego 2020 r. (data nadania), skarżąca wyjaśniła, że list w którym przesłano jej ostateczne rozstrzygnięcie, został jej doręczony w trybie elektronicznego potwierdzenia odbioru. Zdaniem skarżącej oznacza to, że „nie istnieje żaden dokument w postaci konwencjonalnej (wydruk papierowy) potwierdzający datę odebrania przesyłki albowiem potwierdzenie odbioru jest zapisem elektronicznym w systemie informacyjnym sądów powszechnych”. Wskazała również, że „ewentualny wydruk z systemu teleinformatycznego nie jest dokumentem w rozumieniu przepisów prawa materialnego gdy jest to po prostu wydruk zapisu j.w.”.

Odnosząc się do powyższego Trybunał zauważa, że art. 53 ust. 1 pkt 5 u.o.t.p. TK nie określa wprawdzie formy dokumentu, jaki powinien być przedstawiony przez skarżącą, ale niewątpliwie musi być to dokument wiarygodny, z którego jednoznacznie wynika data otrzymania przez nią ostatecznego orzeczenia. W celu udokumentowania daty doręczenia ostatecznego rozstrzygnięcia skarżąca mogła przedstawić np. potwierdzoną za zgodność z oryginałem kopię (odpis): 1) potwierdzenia odbioru, wydrukowanego na jej wniosek z systemu teleinformatycznego, 2) koperty (zaopatrzonej m.in. w numer przesyłki), w której otrzymała od sądu treść tego orzeczenia, lub 3) jakichkolwiek innych stosownych dokumentów, potwierdzających datę tego doręczenia (zob. postanowienie TK z 17 lipca 2019 r., sygn. Ts 232/17, OTK ZU B/2020, poz. 38). Przedstawiona przez skarżącą niepoświadczona za zgodność z oryginałem kopia koperty nie spełnia tego wymogu.

Powyższa okoliczność, na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 2 w związku z art. 53 ust. 1 pkt 5 u.o.t.p. TK, stanowi samodzielną podstawę odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

W związku z powyższym Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącej przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.